

Routekaart Duurzaam Oosterhout 2025 - 2028

Energietransitie, Circulaire Economie & Klimaatadaptatie in Oosterhout

Inhoudsopgave

• Aanleiding	3
• Toelichting op de routekaart	4
• Inrichting van de opgave duurzaamheid	6
• De Oosterhoutse aanpak	7
• Toelichting op verschillende rollen	8
• Samenvatting doelen	9
• Energietransitie	10
• Circulaire Economie	19
• Klimaatadaptatie	26
• Eigen organisatie	31
• Benodigde middelen	33
• Bijlagen: meer of minder inzet	36
• Energietransitie	
• Circulaire Economie	
• Klimaatadaptatie	

Aanleiding

Het tegengaan van klimaatverandering is één van de grootste mondiale opgaven van de 21ste eeuw

Menselijk handelen heeft de aarde onder niet eerder vertoonde druk gezet, onder andere door het uitstoten van broeikasgassen en uitputting van grondstoffen. Om de gevolgen van klimaatverandering te beperken moet er een energie- en grondstoffentransitie plaatsvinden. Tegelijkertijd is ons klimaat al aan het veranderen, waardoor er aandacht nodig is voor klimaatadaptatie.

Bestuursakkoord “De Stap Vooruit (2022 – 2026)”

Zoals gesteld in het bestuursakkoord werkt de gemeente toe naar een Duurzaam Oosterhout. Thema's als energietransitie, circulariteit en klimaatadaptatie zijn daarin goed vertegenwoordigd. De gemeente Oosterhout zet zich actief in voor deze opgave. Om uitvoering te geven aan deze opgave is een routekaart opgesteld.

Waar staan we nu?

De gemeente heeft de afgelopen jaren al veel bereikt, waaronder het voorbereiden van de plaatsing van windturbines en de realisatie van een zonnepark. Ook hebben de gemeentelijke organisatie, inwoners en ondernemers maatregelen getroffen om te verduurzamen.

Wat is de opgave?

De duurzaamheidsopgave van de gemeente Oosterhout kent drie hoofdthema's: energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie. Binnen deze hoofdthema's is er aandacht voor verschillende onderwerpen, zoals gebouwde omgeving, energiesystemen, bedrijven en mobiliteit. Op bladzijde 6 staat een schematische weergave hoe het programma is opgebouwd. Biodiversiteit is vooralsnog geen thema binnen deze opgave. Het behoud en versterken van biodiversiteit is een wezenlijke uitdaging in relatie tot het klimaat. Vooralsnog is dit thema ondergebracht bij de lijnorganisatie,

en niet bij de opgave.

Missie

In 2050 is de gemeente Oosterhout klimaatneutraal, klimaatbestendig en circulair.

Visie

Naast het bewaken van de grenzen van onze aarde, bewaken we ook sociale grenzen, zoals bestaanszekerheid. In deze transitie hebben we oog voor de weerbaarheid van onze samenleving en extra aandacht voor iedereen die het van huis uit minder getroffen heeft. Iedereen kan meedoen.

De basis op orde

De klimaattransitie is een grote opgave. Niks doen is geen optie. Deze routekaart brengt in kaart wat er de komende 4 jaar nodig is om de klimaattransitie te laten slagen. Daarmee brengt de gemeente Oosterhout de basis op orde.

Voorbeeldfunctie

De gemeente is niet geloofwaardig wanneer zij van inwoners, ondernemers en organisaties vraagt om te verduurzamen, maar zij dit zelf niet doet. De gemeente heeft een voorbeeldfunctie. De acties uit de drie thema's (energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie) die betrekking hebben op de gemeentelijke organisatie zelf, zijn om die reden gebundeld in een aparte sheet met de naam 'eigen organisatie.'

Toelichting op de routekaart

Waarom deze routekaart?

Op dit moment worden in Oosterhout diverse projecten uitgevoerd om de gemeente duurzaam en toekomstbestendig te maken. Deze routekaart biedt een kader waar al deze programma's en projecten in geplaatst kunnen worden, zodat er op strategisch niveau prioritering kan worden aangebracht.

De routekaart is een combinatie tussen beleid en uitvoering. Voor de verschillende thema's geeft deze routekaart een overzicht van:

- De strategische doelen voor 2030 en 2050.
- Een vertaling van deze doelen naar 2028.
- De benodigde inspanningen om de doelen voor 2027 te realiseren.

Meekoppelkansen

Door de verschillende thema's in een routekaart uit te werken wordt het overzichtelijk aan welke opgaven de gemeente Oosterhout werkt, en is de gemeente in staat meekoppelkansen te benutten.

Aandachtsgebieden per thema (en onderwerp)

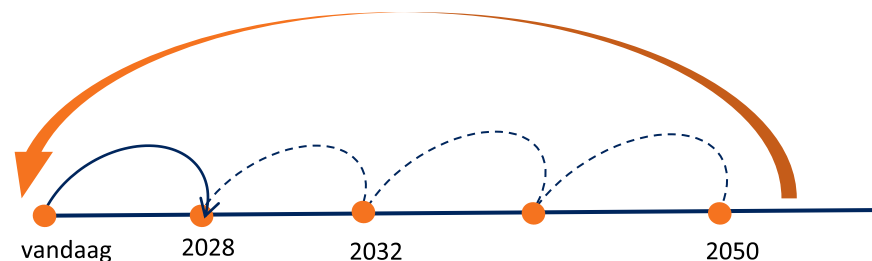
Per thema (energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie) wordt uitgelicht wat de projecten zijn op het gebied van:

- *Uitvoeringsplannen:* De energietransitie is in volle gang, om inzicht te geven in de uitvoering en de daarbij horende keuzes worden er op sub-thema's uitvoeringsplannen opgesteld.
- *Gemeentebreed:* Dit zijn projecten gericht op alle inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.
- *Gebiedsgericht:* In wijken komen de verschillende thema's samen. Per wijk kan de opgave en prioritering verschillen.
- *Doelgroepgericht:* Dit zijn projecten gericht op specifieke inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties die extra aandacht nodig hebben.
- *Eigen organisatie:* De acties die de gemeente onderneemt om de gemeentelijke organisatie te verduurzamen.

Tijdspad van de routekaart

We hebben te maken met een lange termijn opgave. Twee vragen staan centraal in het opstellen van deze routekaart:

- Wat komt er de komende 25 jaar op ons af?
- Wat kunnen we hier de komende 4 jaar (2025-2028) aan doen?

Uitvoeringsplan

De activiteiten die volgen uit de Routekaart Duurzaamheid worden uitgewerkt in een uitvoeringsplan. Het uitvoeringsplan wordt elke twee jaar geactualiseerd. Communicatie is hier onderdeel van. De communicatiekalender wordt jaarlijks geactualiseerd.

Doelstellingen

Doelstellingen 2028

Om de strategische doelstellingen te concretiseren zijn er doelstellingen voor 2028 geformuleerd. Niet al deze doelen zijn meetbaar. De routekaart kent twee soorten doelstellingen.

Doel: een doel in routekaart is specifiek, meetbaar en geplaatst in de tijd. Op deze doelen kan monitoring worden ingericht om de voortgang te bewaken.

Voorbeeld: in 2028 zijn 3.333 bestaande woningen (die gebouwd zijn voor 2020) aardgasvrij-ready.

Commitment: een commitment is een verklaring van de gemeente, waar (nog) niet genoeg informatie beschikbaar is om de doelstelling specifiek en meetbaar te maken, maar waar de gemeente wel gericht activiteiten onderneemt om te verduurzamen.

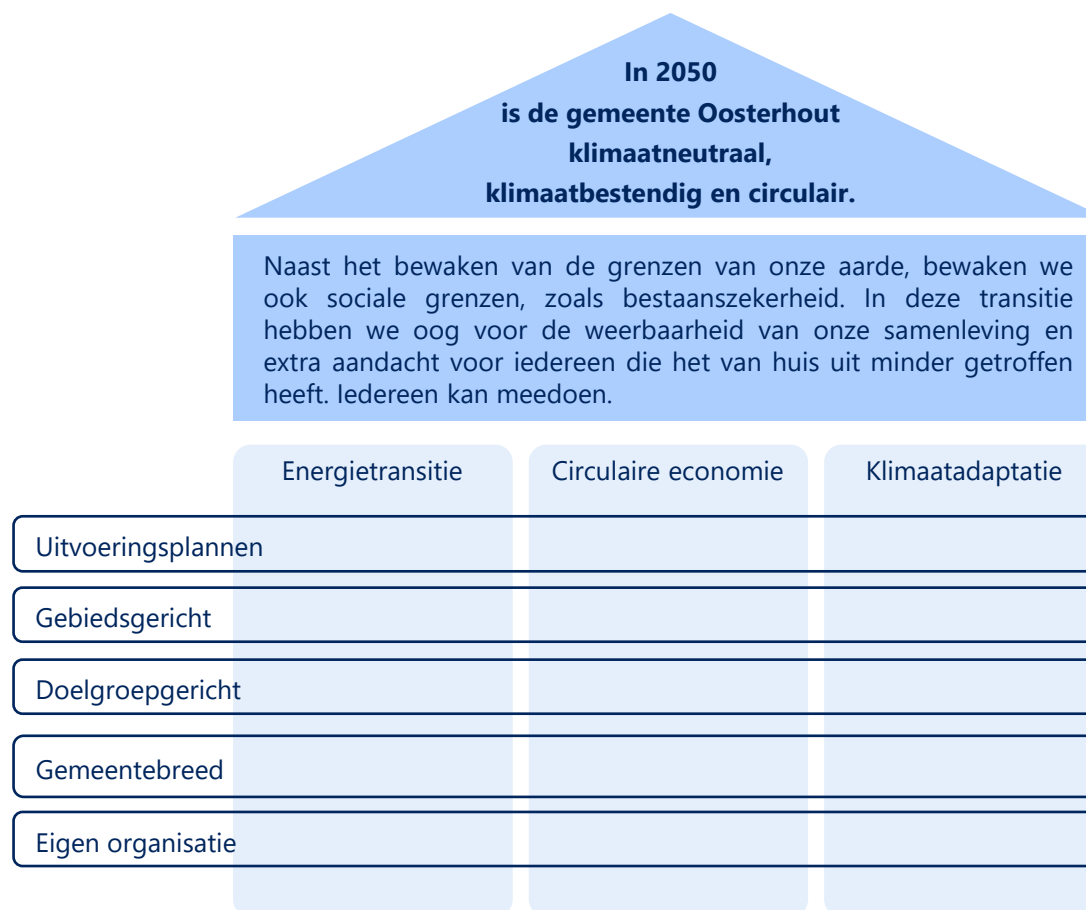
Voorbeeld: Het stimuleren van alternatieven voor (vracht)autogebruik, bij voorkeur lopen en fietsen.

Sustainable Development Goals

De routekaart duurzaamheid draagt bij aan het realiseren van de volgende Sustainable Development Goals:

Inrichting van de opgave duurzaamheid

Een opgave is doelgericht

Links staat een schematische weergave van de opgave duurzaamheid. Het realiseren van de doelstelling van de opgave staat centraal: een klimaatneutrale, klimaatbestendige en circulaire gemeente in 2050.

Programmaorganisatie vs. lijnorganisatie

Het realiseren van een complexe opgave zoals deze vraagt om een programmaorganisatie. De programmaorganisatie is puur gericht op het realiseren van de opgave. Daarmee is het programma gericht op het tot stand brengen van een verandering, en dus tijdelijk van aard.

Op sommige onderdelen is er een nauwe samenhang tussen de programmaorganisatie en de lijnorganisatie. Voorbeelden hiervan zijn:

- De werkzaamheden op het gebied van klimaatadaptatie, en de reguliere werkzaamheden op het gebied van stedelijk water en groenbeheer.
- De werkzaamheden in het kader van energieneutraal vastgoed en het reguliere onderhoud van gemeentelijk vastgoed.

In deze gevallen agendeert de routekaart de doelstellingen en voortgang wel, maar blijven de bijbehorende investeringen bij de desbetreffende lijnorganisatie.

De Oosterhoutse aanpak

Participatie is een randvoorwaarde

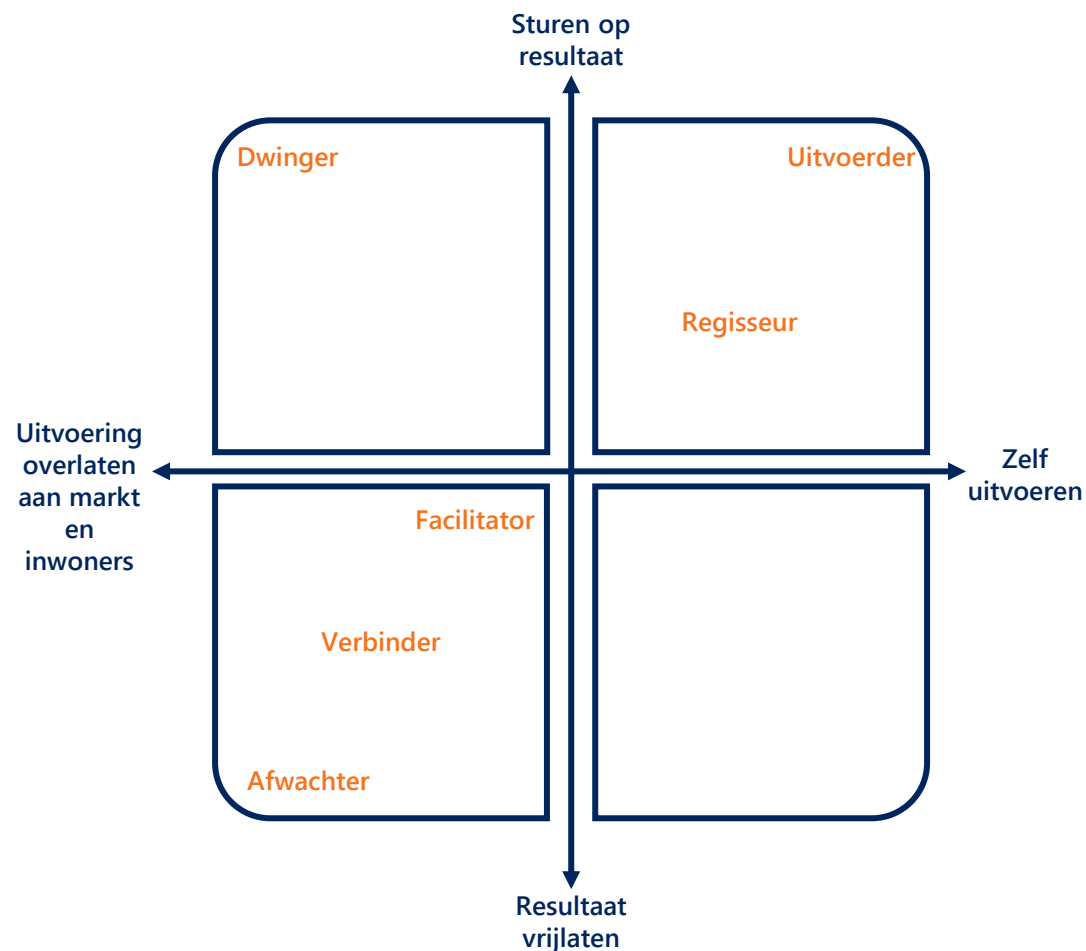
Verduurzamen doet de gemeente niet alleen. De gemeente is afhankelijk van de bereidheid van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties voor het realiseren van een duurzame toekomst, en werkt graag met al deze partijen samen. Waar mogelijk verbindt, faciliteert en regisseert de gemeente dit proces. Naast samenwerkingen met inwoners en ondernemers, zoekt de gemeente actief de samenwerking met o.a. energie coöperatie Oosterhout Nieuwe Energie (ONE), Woningcorporatie Thuisvester en Oosterhout SDG Lokaal.

Welke rollen heeft de gemeente?

De transitie naar een duurzame samenleving is dusdanig complex, dat de ingrepen die in het verleden zijn toegepast vaak niet meer volstaan. De transitie vraagt dat de gemeente verschillende, mogelijk nieuwe, rollen op zich neemt. In de rapportage "Strategisch Positie Kiezen in de Energietransitie" (De Argumentenfabriek, 2019) worden verschillende strategische rollen voor gemeenten geïdentificeerd. De rollen onderscheiden zich in de basis op twee hoofdkeuzes:

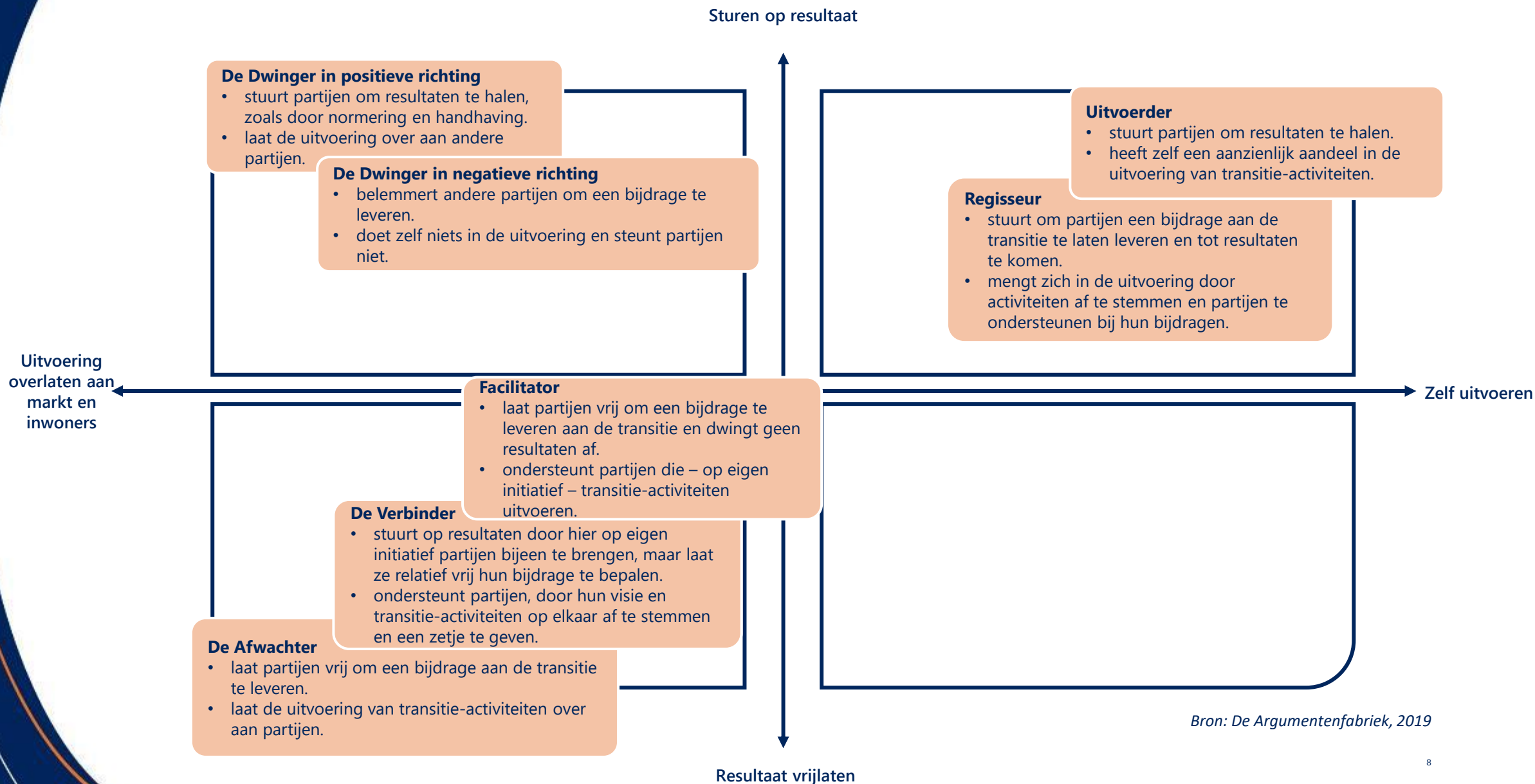
- Wie activiteiten uitvoert (de gemeente of markt en inwoners)
- Mate van resultaatsturing (sturen op resultaat of het vrijlaten van het resultaat).

Op de volgende sheet worden deze rollen kort toegelicht. Aan het begin van elk thema wordt ook de rolname die Oosterhout op zich neemt in de transitie toegelicht.

Bron: De Argumentenfabriek, 2019

De Oosterhoutse aanpak: Toelichting op de verschillende rollen

In 2050 is de gemeente Oosterhout klimaatneutraal, klimaatbestendig en circulair.

Energietransitie

- In 2050 is Oosterhout klimaatneutraal, zijn alle gebouwen van het aardgas af. Alle mobiliteit is emissieloos. Alle gebruikte energie wordt duurzaam opgewekt.
- In 2030 wordt er 55% minder CO₂ uitgestoten ten opzichte van 1990.
- In 2030 is 20% van de woningen gebouwd voor 2020 aardgasvrij-ready (minimaal geïsoleerd tot gemiddeld label B). Dit zijn in totaal 5.000 woningen in de gemeente Oosterhout.

Circulaire Economie

- In 2050 is Oosterhout volledig circulair, wat betekent dat er geen afval is en het verwerken van materialen klimaatneutraal is.
- In 2030 wordt er 50% minder primair materiaal gebruikt (mineralen, fossiel & metalen).
- In 2035 wordt 65% van al het afval gerecycled.

Klimaatadaptatie

- In 2050 is Oosterhout klimaatbestendig.
- Minimaal 5% van de verharding van het huidige areaal binnen de bebouwde kom wordt onthard t/m 2050.

Gebouwde omgeving

- 3.333 bestaande woningen gebouwd voor 2020 aardgasvrij-ready (minimaal geïsoleerd tot gemiddeld label B). In het kader van energiearmoede gaat extra aandacht naar kwetsbare doelgroepen.
- 4 wijkuitvoeringsprogramma's opgesteld en in uitvoering.
- Op weg naar 55% CO₂-reductie in gemeentelijk vastgoed (doel 2030 t.o.v. 1990).

Energiesysteem

- Nieuwe energievisie vastgesteld in 2025 en warmteprogramma vastgesteld in 2026.
- Op weg naar 192 MWh extra duurzame energieopwek in Oosterhout in 2030.
- Lobbyagenda in relatie tot bovenlokale energiesystemen (Amernet, Delta Rijn corridor).

Bouw

- Maximale MPG-score 0,5 voor woningen en 0,85 voor kantoren (cf. bouwbesluit 2030).
- Op weg naar halveren van MKI-score voor GWW t.o.v. 2019 (cf. Rijksdoelstelling 2030).
- De gemeente investeert in circulaire kennis- en expertise.

Openbare ruimte

- De gemeentelijke organisatie handelt gericht klimaatadaptief vanaf 2024.

Bedrijven

- Twee bedrijventerreinen hebben een concreet plan om energie te reduceren en hernieuwbaar op te wekken (bijv. door de Grote Oogst aanpak), waaronder verkenningen naar energyhubs.
- Onderweg naar 160.000 PV panelen op bedrijfspanden in 2030 (dit is onderdeel van de 192 MWh extra energieopwek in 2030).

Mobiliteit

- Stimuleren van alternatieven voor (vracht)autogebruik, bij voorkeur lopen en fietsen.
- Stimuleren van alternatieven voor autobezit.
- Stimuleren van elektrisch autogebruik en niet-fossiel autogebruik.
- Verschonen van goederenvervoer door modal shift naar water, spoor of buizen.
- Vanaf 2024 brengt de gemeente CO₂-uitstoot als gevolg van werkgebonden personenmobiliteit in kaart en stelt een plan op voor reducerende maatregelen.

Consumptiegoederen

- Op weg naar gemiddeld 50 kg restafval per inwoner per jaar (2030).
- De gemeente investeert in circulaire kennis- en expertise van haar medewerkers.

Bedrijven

- Twee bedrijventerreinen hebben een concreet plan om circulaire kansen te verzilveren (Grote Oogst aanpak).
- Bedrijven worden gestimuleerd & gefaciliteerd om circulair te ondernemen.
- De gemeente ontwikkelt beleid rondom de uitgifte van circulaire bedrijfspakketten.

Inwoners & Bedrijven

- Alle inwoners, ondernemers en organisaties in Oosterhout zijn zich bewust van de risico's van klimaatverandering op de eigen leefomgeving in 2026.
- De inwoners, ondernemers en organisaties in Oosterhout hebben toegang tot kennis en middelen om klimaatadaptief te kunnen handelen vanaf 2024.

Energietransitie

Energietransitie

Wat is het?

De energietransitie is de overgang van fossiele brandstoffen naar hernieuwbare energiebronnen. Dit heeft invloed op de energie (onder andere warmte, elektra & brandstoffen) die we verbruiken voor onze woningen, bedrijven en mobiliteit. Ook is er aandacht nodig voor hoe we hernieuwbare energie opwekken, opslaan, omzetten in een andere vorm en transporteren.

Als basisprincipe hanteren we de Trias Energetica, dit betekent:

1. Energiegebruik verminderen: alle energie die niet wordt verbruikt hoeft immers ook niet worden opgewekt. Maatregelen die leiden tot energiereductie, zoals isoleren, zijn om die reden essentieel.
2. Duurzame opwek: de verbruikte energie is afkomstig uit hernieuwbare bronnen (zoals zonne- of windenergie) of restbronnen (zoals warmteterugwinning).
3. Efficiënt gebruik fossiele brandstoffen: indien het gebruik van fossiele brandstoffen onvermijdelijk is, worden ze zeer efficiënt ingezet. Voor de meeste toepassingen, zoals het verwarmen van woningen, blijft dit slechts een tijdelijke oplossing. Voor 2050 worden fossiele brandstoffen uitgefaseerd.

Het verduurzamen van mobiliteit gaat volgens de Trias Mobilica.

1. Het verminderen van het aantal verplaatsingen: elke niet gereden kilometer hoeft immers ook niet verduurzaamd te worden.
2. Het veranderen naar een duurzamer transportmiddel: bijvoorbeeld van de auto naar de fiets.
3. Het verduurzamen van het transportmiddel: bijvoorbeeld van een benzine auto naar een elektrische auto.

Onderwerpen

De routekaart maakt onderscheid tussen vier verschillende onderwerpen die een belangrijke rol spelen in de energietransitie:

- **Gebouwde omgeving** gaat over het implementeren van de energietransitie in gebouwen, zoals de verduurzaming van woningen en utiliteitsgebouwen.
- **Energiesysteem** gaat over de (grootschalige) opwek, opslag en distributie van energie.
- **Bedrijven** gaat over het verduurzamen van (industriële) bedrijfsprocessen en de terreinen of gebouwen waar deze bedrijven in zijn gehuisvest.
- **Mobiliteit** gaat over het verduurzamen van de mobiliteit.

Onderling hebben deze onderwerpen een nauwe samenhang, het grootschalig verduurzamen van woningen vereist bijvoorbeeld een ander energiesysteem dan het huidige. Tegelijkertijd heeft elk onderwerp een eigen speelveld en schaalgrootte.

Sustainable Development Goals

Bestaande kaders van de energietransitie

Kaders

Het Klimaatakkoord Parijs (2015), Het Klimaatakkoord (2019), Implementatie Europese Klimaatwet (2023): De opwarming van de aarde moet worden beperkt tot maximaal 2°C ten opzichte van het pre-industriële niveau, met het streven naar een maximale temperatuurstijging van 1,5°C. Nederland heeft zich gecommitteerd om in 2030 een CO₂ reductie van 55% te realiseren ten opzichte van 1990, en in 2050 klimaatneutraal te zijn.

Wet Collectieve Warmte (WCW) en Wet Gemeentelijke Instrumenten warmtetransitie (WGIW): Deze WCW vervangt de warmtewet en regelt de betrouwbaarheid, betaalbaarheid en duurzaamheid van warmte in de toekomst. De gemeente krijgt de rol om gebieden voor een collectieve warmtevoorziening aan te wijzen. De WGIW is erop gericht om gemeenten de bevoegdheid te geven om regie te voeren in de wijk- of gebiedsgerichte aanpak van de warmtetransitie.

Rijksprogramma Versnelling Verduurzaming Gebouwde Omgeving:

Dit Rijksprogramma benadrukt de noodzaak om voor 2030

- 2,5 miljoen woningen en 120.000 utiliteitsgebouwen te verduurzamen;
- 1 miljoen hybride warmtepompen in de bestaande bouw te installeren;
- 500.000 nieuwe aansluitingen op een warmtenet in de bestaande bouw te realiseren.

EED (European Energy Directive): Deze Europese regelgeving bepaalt dat grote bedrijven verplicht zijn energiebesparende maatregelen uit te voeren. De handhavende rol van de gemeente is belegd bij de omgevingsdienst.

Regionale Energie Strategie: Oosterhout is samen met 15 andere gemeenten deel van de RES West Brabant. In deze samenwerking hebben de gemeenten afspraken gemaakt over de energiebesparing en de opwek die zij gaan realiseren binnen het gebied. In de RES staat dat Oosterhout in 2030 minimaal 192 GWh duurzame energie opwekt.

De context van de energietransitie

Energiearmoede: De afgelopen jaren zijn de energieprijzen enorm gestegen, als gevolg van de geopolitieke situatie en het sluiten van de gaskraan in Groningen. Dit heeft grote gevolgen voor minder koopkrachtige inwoners. Ook is er een steeds groter verschil tussen inwoners die wel en niet de middelen hebben om te verduurzamen. De gemeente Oosterhout staat voor een inclusieve energietransitie waarin iedereen mee kan doen.

Sluiten gaskraan Groningen: De gaswinning uit het Groningerveld leidt tot aardbevingen, die het gebied onveilig maken. De bevingen hebben onder meer schade aan gebouwen en minder welzijn van bewoners als gevolg. Om die reden heeft de Nederlandse regering de gaswinning stopgezet. Mede hierdoor is er een maatschappelijke urgentie om van het aardgas af te gaan, voor het verwarmen van gebouwen, koken en de industrie.

Netcongestie: Het elektriciteitsnet is op veel plekken overbelast. Dit noemen we 'netcongestie'. De oorzaak hiervan is enerzijds dat we onze energievraag elektrificeren, door bijvoorbeeld het gebruik van warmtepompen (i.p.v. cv-ketels) en elektrische auto's (i.p.v. benzine auto's). De oorzaak is anderzijds dat we de opwekking van elektriciteit decentraliseren, door het inzetten van windturbines en zonnepanelen, waardoor het net zwaarder wordt belast. Netbeheerders hebben een grote uitdaging om het net te verzwaren, veel verduurzamingstrajecten zijn hiervan afhankelijk.

Een robuust energiesysteem is randvoorwaardelijk: Een robuust energiesysteem is randvoorwaardelijk voor het slagen van de energietransitie binnen de gebouwde omgeving, bedrijven en mobiliteit. Om die reden is dit een nieuw, apart onderwerp binnen het programma duurzaamheid.

Delta Rijn Corridor en aanlanding windenergie: In het kader van de landelijke energietransitie wordt er energie-infrastructuur op het grondgebied van de gemeente gerealiseerd. Het gaat onder andere om de Delta Rijn Corridor (buisleidingen voor onder andere ammoniak, CO₂, waterstof) en de aanlanding van windenergie van de Noordzee. Deze infrastructuur leidt enerzijds tot een ruimtevraag en anderzijds biedt het mogelijk kansen voor onze eigen

energietransitie en verduurzaming.

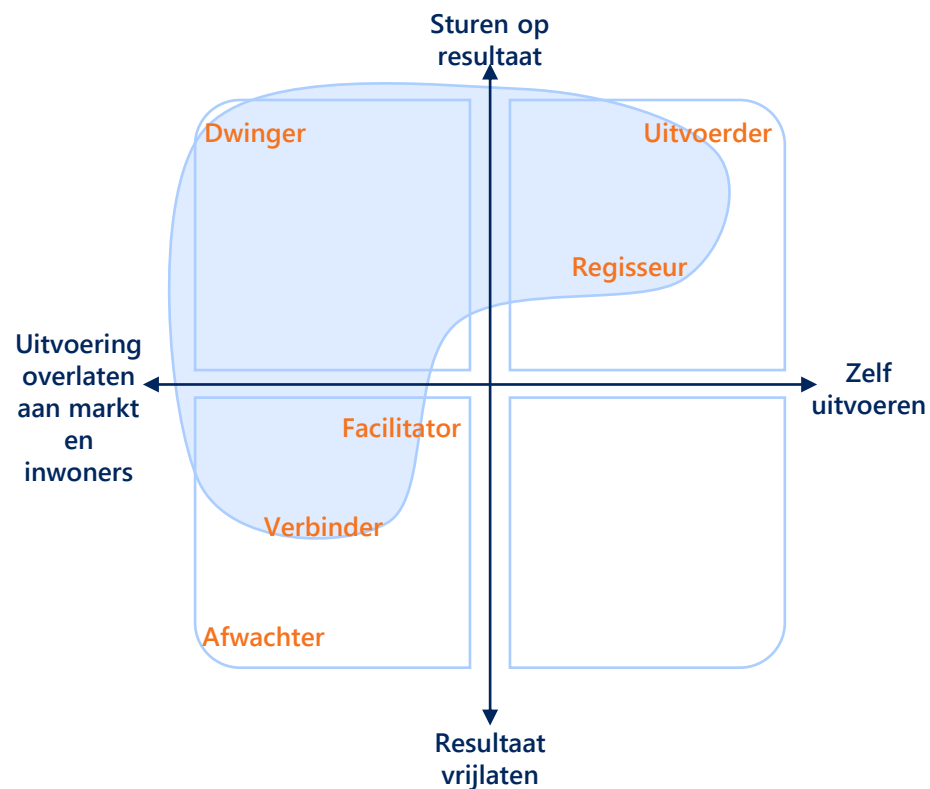
Ruimtelijke inpassing onder en boven de grond: In de Nederlandse bodem ligt circa 1,7 miljoen kilometer aan kabels en leidingen. De verzwaring van het elektriciteitsnet, het aanleggen van collectieve warmtenetten, en klimaatadaptieve maatregelen zijn allemaal afhankelijk van de beschikbare ruimte. Ook bovengronds is sprake van een grote behoefte aan ruimte, onder andere voor windturbines, zonnepanelen, maar ook transformatoren in wijken.

Randvoorwaarden voor duurzame mobiliteit: Een uitgebreid netwerk van laadpalen en het aanbieden van deelmobiliteit zijn belangrijke factoren voor het verduurzamen van mobiliteit. De gemeente speelt hier een rol in, maar is ook afhankelijk van andere partijen, zoals de netbeheerder en aanbieders van laadpalen en deelmobiliteit.

Voorbeeldfunctie van gemeente: De gemeente stimuleert en faciliteert inwoners en bedrijven om te verduurzamen. De gemeente heeft dan ook een rol om zelf het goede voorbeeld te geven, bijvoorbeeld in het verduurzamen van haar eigen vastgoed. Aanvullend kan de gemeente straks wijken aanwijzen die van het gas af moeten. Het eigen vastgoed in deze wijken zal dan ook verduurzaamd moeten worden.

Personeelstekort in de energietransitie: Heel Nederland moet verduurzamen. Daar komt veel (technische) kennis bij kijken. Er zijn momenteel onvoldoende mensen met de juiste kennis om de energietransitie vorm te geven. Hierdoor is het moeilijk om geschikte mensen te vinden, en ontstaat er vertraging in de uitvoering.

Welke rol pakt de gemeente?

Een aantal voorbeelden van de gemeentelijke rolneming zijn:

• Verduurzaming eigen vastgoed	Uitvoerder
• Wijkuitvoeringsprogramma's	Regisseur
• Aanwijzen van duurzame opwek	Regisseur
• Handhaven wettelijke eisen	Dwinger
• Duurzaamheidsadvies bewoners	Facilitator
• Verkenning waterstof / biogas	Verbinder

Wat heeft de gemeente al gedaan?

Gemeentelijk verduurzamingslening: Woningeigenaren in de gemeente Oosterhout zijn financieel ondersteund bij het verduurzamen van hun woning door middel van de duurzaamheidslening. Hier hebben in 2023 115 woningeigenaren gebruik van gemaakt.

Aanpak energiearmoede: In 2023 zijn door middel van de Specifieke Uitkering Energiearmoede inwoners ondersteund die in 2022 de energietoeslag hebben ontvangen. Dit is gedaan door middel van de klussendienst en de witgoedregeling. Meer dan de helft van deze doelgroep heeft deelgenomen.

Buurtactivatieprojecten: in de buurten Staatsliedenbuurt & Leijzenakkers zijn er buurtgroepen gevormd die samen verschillende verduurzamingsacties hebben georganiseerd. Dit waren inkoopacties zoals HR++ glas en zonnepanelen. Een aantal buurtgroepen gaan verder met het gezamenlijk verduurzamen van de buurt.

Collectieve inkooptrajecten verduurzamingsmaatregelen: De gemeente Oosterhout, het regionaal energieloket en ONE hebben een warmtepompactie georganiseerd waarbij 215 woningeigenaren hebben deelgenomen aan het webinar.

Energiescans & duurzaamheidsadvies: In 2023 hebben circa 200 inwoners gebruik gemaakt van de energiescans en adviezen van Oosterhout Nieuwe Energie (ONE), uitgevoerd door de vrijwillige energiecoaches.

Transitievisie warmte (TVW): In 2021 is de TVW vastgesteld door de gemeenteraad. Uiterlijk in 2026 zal de huidige TVW doorontwikkeld worden naar een warmteprogramma.

Zon- en windparken: De gemeente heeft een afwegingskader zonneparken buitengebied (laten) ontwikkelen. Mede op basis van dit Afwegingskader is het Zonnepark Dorst in 2024 geopend en zijn er

vergevoerde ontwikkelingen rondom het Energiepark A59.

Zonnepanelen op bedrijfsdaken: In 2023 is de mijlpaal van 100.000 PV-panelen op bedrijfsdaken behaald.

Aanpak bedrijventerreinen: Er is een brede inventarisatie uitgevoerd naar kansen voor de verduurzaming van bedrijventerreinen. Daarnaast participeert de gemeente zeer actief (zowel qua inzet als financieel) in het project Grote Oogst Vijf Eiken en wordt een soortgelijke aanpak opgetuigd voor Weststad.

Routekaart maatschappelijk vastgoed: De routekaart maatschappelijk vastgoed wordt in Q1 2025 voor besluitvorming ingebracht en brengt in kaart welke concrete stappen in de vastgoedportefeuille genomen moeten worden om 55% minder CO₂ uit te stoten in 2030.

Integraal Huisvestingsplan (IHP): Voor onderwijshuisvesting is in het IHP een bedrag opgenomen voor het grootschalig verduurzamen van een aantal schoolgebouwen.

Realisatie laadpalen: Om een impuls te geven aan het elektrisch rijden is in 2014 een pilot gestart met 12 laadpunten. Inmiddels staan er circa 270 publieke laadpalen (540 laadpunten), verspreid over de gemeente. Voor inwoners die niet de optie hebben om hun auto op eigen terrein te parkeren, bestaat er sinds 2022 de mogelijkheid om een kabelgoot aan te vragen. Op die manier kunnen inwoners veilig een laadkabel richting de op straat geparkeerde auto leggen.

Samenwerking Thuisvester: Samen met woningcorporatie Thuisvester stelt Oosterhout jaarlijks prestatieafspraken op. Hierin wordt de verduurzaming van het woningbezit van Thuisvester geborgd. Thuisvester streeft er naar om in 2026 hun volledige woningvoorraad verduurzaam te hebben tot minimaal label B.

Energietransitie

Strategische doelen

- In 2050 is Oosterhout klimaatneutraal, zijn alle gebouwen van het aardgas af. Alle gebruikte energie wordt duurzaam opgewekt.
- In 2030 wordt er 55% minder CO₂ uitgestoten ten opzichte van 1990.
- In 2030 is 20% van de woningen gebouwd voor 2020 aardgasvrij-ready (minimaal geïsoleerd tot gemiddeld label B). Dit zijn in totaal 5.000 woningen in de gemeente Oosterhout.

Gebouwde omgeving

Doelen 2028

- 3.333 bestaande woningen gebouwd voor 2020 aardgasvrij-ready (minimaal geïsoleerd tot gemiddeld label B). In het kader van energiearmoede gaat extra aandacht naar kwetsbare doelgroepen.
- 4 wijkuitvoeringsprogramma's opgesteld en in uitvoering.
- Op weg naar 55% CO₂-reductie in gemeentelijk vastgoed (doel 2030 t.o.v. 1990).

Woningen

- De gemeente faciliteert dat bewoners met vragen over verduurzaming bij hun terecht kunnen (bijv. bij het energieloket).
- Woningeigenaren (incl. VvE's) worden gestimuleerd en ondersteund om energie te besparen, in zowel individueel als collectief verband. In het kader van energiearmoede gaat extra aandacht naar kwetsbare doelgroepen.
- Er worden wijkuitvoeringsprogramma's opgesteld, waarbij er in de wijk voorbereidingen worden getroffen om van het aardgas af te gaan. Inwoners weten voor de komende 8 jaar waar ze aan toe zijn.
- Er worden prestatieafspraken met de woningcorporatie gemaakt over te verduurzamen wijken & woningen.
- Het uitvoeren van een ecologisch onderzoek en maatregelen op gebiedsniveau, omschreven in een soortenmanagementplan (ook van toepassing op utiliteitsbouw).

Utiliteitsbouw

- Er is een routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed opgesteld. Minimaal 3 gebouwen worden verduurzaamd.
- Er is een duurzaam IHP opgesteld..
- De gemeente koopt 100% hernieuwbare (Nederlandse) energie in.
- Stichtingen en verenigingen worden ondersteund met stimuleringsregelingen voor verduurzaming.

Energiesysteem

- Nieuwe energievisie vastgesteld in 2025 en warmteprogramma vastgesteld in 2026.
- Op weg naar 192 MWh extra duurzame energieopwek in Oosterhout in 2030.
- Lobbyagenda in relatie tot bovenlokale energiesystemen (Amernet, Delta Rijn Corridor).

Warmte

- De gemeente ontwikkelt een energievisie over het energiesysteem van de toekomst. Daarin staat welke bronnen voor wie beschikbaar zijn en wat de ruimtelijke vertaling is van de opwek en distributie.
- De warmteoplossing per wijk wordt in kaart gebracht in een warmteprogramma. De haalbaarheid en betaalbaarheid van warmtenetten in Dommelbergen, Oosterheide, Strijen en Noord-Vrachelen wordt onderzocht. Als dit haalbaar is wordt het eerste warmtekavel in de markt gezet.
- De potentie van warmtebronnen, zoals geothermie en aquathermie, wordt in kaart gebracht en vertaalt in een bodemenergievisie.
- Er wordt een pilot met een collectief warmtesysteem op buurtniveau gestart.

Elektra

- Grootschalige opwek wordt gerealiseerd conform de regionale energiestrategie, met windmolens langs infrastructuur en PV panelen langs infrastructuur en op daken.

Distributie & opslag

- Kansen voor de opschaling van productie van groene waterstof worden onderzocht, in combinatie met een aantakking aan de Delta Rijn Corridor.
- We verkennen de kansen voor lokale productie van biogassen door bedrijven.
- We verkennen kansen voor lokale Energie Hubs.

Inspanningen

Energietransitie

Strategische doelen

Mobiliteit

- In 2050 is alle mobiliteit in Oosterhout emissieloos.

Doelen 2028

- Stimuleren van alternatieven voor (vracht)autogebruik, bij voorkeur lopen en fietsen.
- Stimuleren van alternatieven voor autobezit.
- Stimuleren van elektrisch autogebruik en niet-fossiel autogebruik.
- Verschonen van goederenvervoer door modal shift naar water, spoor of buizen.
- Vanaf 2024 brengt de gemeente CO₂-uitstoot als gevolg van werkgebonden personenmobiliteit in kaart en stelt een plan op voor reducerende maatregelen.

Bedrijven

- In 2050 is Oosterhout klimaatneutraal, zijn alle gebouwen van het aardgas af. Alle gebruikte energie wordt duurzaam opgewekt.
- In 2030 wordt er 55% minder CO₂ uitgestoten ten opzichte van 1990.

Inspanningen

Openbare ruimte

Verminderen van het aantal verplaatsingen

- Geen maatregelen.

Veranderen naar een duurzamer transportmiddel

- Bij infrastructuurinvesteringen ligt de focus op de netwerkontwikkeling van langzaam verkeer (zoals wandel- en fietsroutes).
- De gemeente stelt in 2024 een visie op ten aanzien van deelmobiliteitsaanbieders.
- De gemeente handhaaft de regeling CO₂ reductie werkgebonden personenmobiliteit.

Verduurzamen van het transportmiddel

- In uiterlijk 2025 realiseert de gemeente in totaal 300 laadpalen.

Groot- midden- & kleinbedrijf

- De gemeente faciliteert bedrijven om hun vastgoed en primaire processen te verduurzamen, onder andere door het ondernemersloket en aanspreekpunten voor bedrijven.
- De gemeente stimuleert bedrijven om aan wettelijke eisen, zoals de EED-verplichting en kantoren label C verplichting te voldoen.
- Voor het verduurzamen van de logistieke sector is een waterstof tankstation in voorbereiding.
- Door de stimuleringslening MKB worden bedrijven gestimuleerd te verduurzamen en zonnepanelen op het dak te leggen.
- De gemeente organiseert een aantal sectortafels om bedrijven te stimuleren te verduurzamen, bijvoorbeeld met recreatieparken en agrariërs.

Eigen organisatie

Verminderen van het aantal verplaatsingen

- De organisatie stimuleert thuiswerken.

Veranderen naar een duurzamer transportmiddel

- De gemeente stimuleert duurzaam woon-werk verkeer voor haar medewerkers (bijv. deelmobiliteit en fiets)

Verduurzamen van het transportmiddel

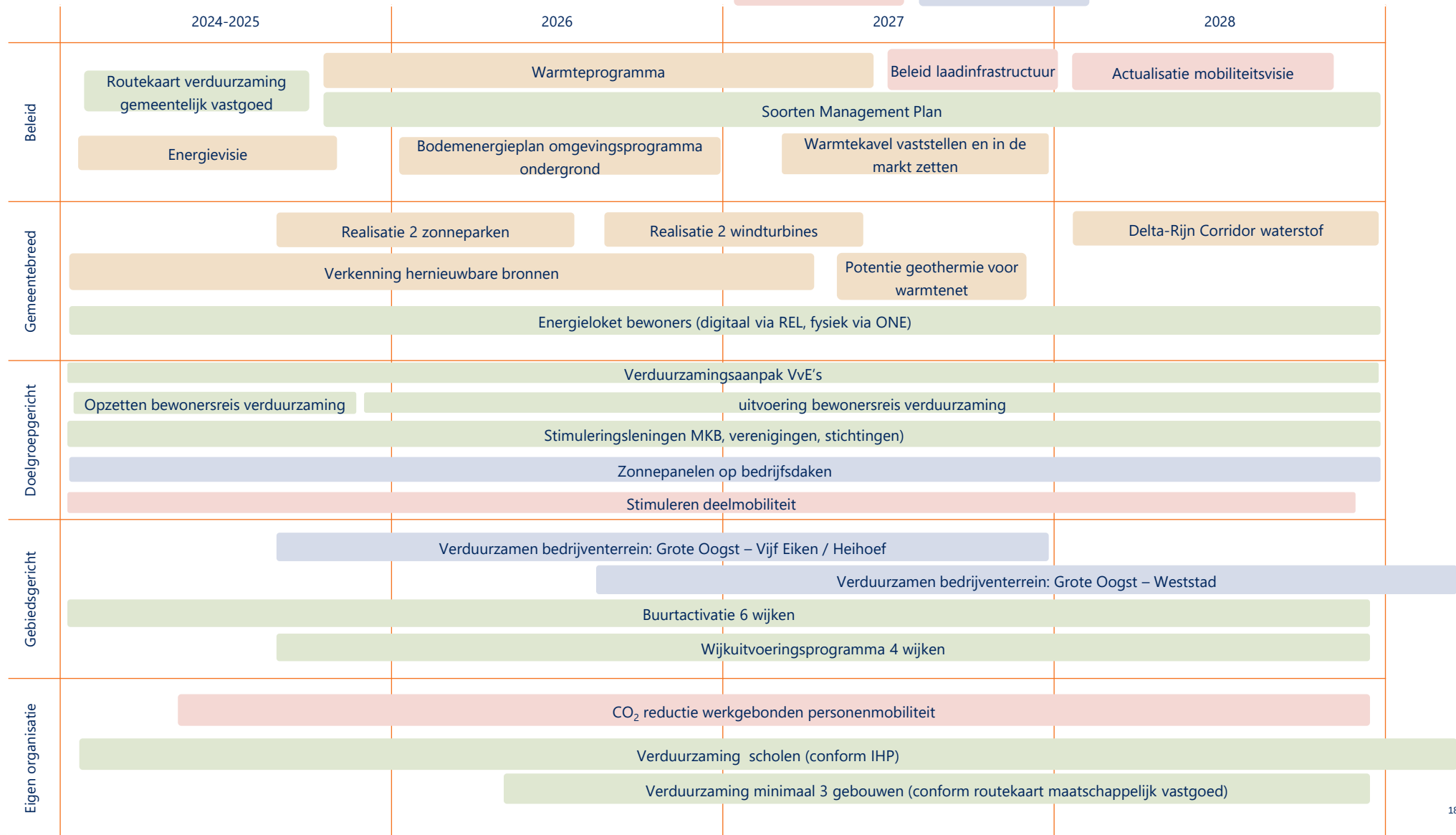
- Elektrificeren van gemeentelijk wagenpark (inclusief huisvuil- en onderhoudswagens).

Bedrijventerreinen

- De gemeente draagt bij aan de uitvoering van het reduceren en duurzaam opwekken van energie op bedrijventerrein Vijf Eiken, ('Grote Oogst' aanpak). Deze aanpak wordt op meerdere bedrijventerreinen herhaald.
- Er wordt een verkenning gedaan hoe de energie-infrastructuur beter benut kan worden op bedrijventerreinen door een Energy Hub. Dit start op terrein Vijf Eiken-Heihoef.

De energietransitie

Legenda

Circulaire Economie

Circulaire economie

Wat is het?

In een circulaire economie worden spullen die nu nog als afval worden gezien, hergebruikt. Zo hebben we minder of geen nieuwe grondstoffen uit de aarde nodig. Doordat er minder spullen nodig zijn, is er minder uitstoot door de verwerking van materialen. Het Nationaal Programma Circulaire Economie formuleert vier algemene maatregelen die circulariteit ten goede komen:

- **Verminderen van grondstoffengebruik:** minder primaire grondstoffen gebruiken door af te zien van het produceren of kopen van producten.
- **Substitutie van grondstoffen:** primaire grondstoffen vervangen door secundaire grondstoffen en duurzame biograndstoffen die zo hoogwaardig mogelijk toegepast worden.
- **Levensduurverlenging:** producten en onderdelen langer en intensiever gebruiken door hergebruik en reparatie.
- **Hoogwaardige verwerking:** de kringloop sluiten door recycling van materialen en grondstoffen, zodat er minder afval wordt verbrand of gestort.

Onderwerpen

De routekaart maakt een onderscheid tussen drie verschillende onderwerpen waar de circulaire economie tot uitvoering komt. Consumptiegoederen, Bouw en Bedrijven.

Sustainable Development Goals

Kaders

Circular Economy Action Plan (2015): Om duurzame doelstellingen te behalen heeft de EU de European Green Deal opgesteld. Een van de bouwblokken van de Green Deal is het Circular Economy Action Plan, waar doelen en maatregelen voor enkele high-impact productgroepen staan genoemd. In 2020 is er een nieuw actieplan vastgesteld op basis van de Green Deal doelstellingen. Daarin zijn de productgroepen verder verbreed en de maatregelen concreter geworden.

Nederland Circulair in 2050 & Grondstoffenakkoord (2016): In 2050 is Nederland circulair. De ambitie is om in 2030 50% minder primaire grondstoffen (mineraal, fossiel en metalen) te gebruiken. Vanuit een aantal transitieagenda's wordt er gewerkt aan het sluiten van ketens en het tegengaan van afval. In het **Nationaal programma circulaire economie 2023 – 2030** (2023) is een verdere invulling gegeven aan hoe de doelstellingen behaald worden.

Landelijk afvalbeheerplan 3 2017 – 2029 (2017) & uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstof: Het afvalbeheerplan formuleert doelstellingen op het reduceren van restafval en het verhogen van het percentage hergebruikt afval. Het uitvoeringsprogramma formuleert daarvoor concrete acties, zoals het wegnemen van belemmeringen in wet- en regelgeving.

Circulair Materialenplan (CMP) Op dit moment wordt het Circulair Materialenplan geschreven, de opvolger van het Landelijk afvalbeheerplan. Vanaf 2025 ondersteunt het plan de transitie naar een circulaire economie.

Context

Positieve doorwerking op klimaat- en natuurdoelstellingen: een circulaire economie kan een belangrijk instrument zijn om doelen op het gebied van klimaat, biodiversiteit en vervuiling aan te pakken. Efficiënter en langer gebruik van grondstoffen vermindert uitstoot van broeikasgassen. Voor de productie van grondstoffen en de verwerking in producten is namelijk energie nodig, waarbij de broeikasgassen vrijkomen. Door minder grondstoffen te gebruiken is ook minder land nodig en wordt het milieu minder vervuild. Dat komt de biodiversiteit ten goede. Ten slotte zal minder afval leiden tot minder vervuiling, zoals de plastic soep in onze oceanen.

Wereldwijde grondstoffenschaarste: De productie en consumptie van materialen neemt nog altijd toe, met grondstoffenschaarste en economische onzekerheid als gevolg. We gebruiken meer grondstoffen dan de aarde kan bieden. Er zijn vier aardbollen nodig om aan de jaarlijkse consumptie van een gemiddelde Nederlander te voldoen. We putten hiermee de aarde uit met potentiële gevolgen voor toekomstige generaties.

Afvaloverschot: De groeiende afvalberg is een wereldwijd probleem. Het stimuleren van recycling en hergebruik verkleint de afvalberg, wat zowel economisch als milieutechnisch voordeel oplevert.

Leveringszekerheid van materialen: Veel grondstoffen, die nodig zijn voor industrie, voedsel en de energietransitie, komen uit het buitenland. Voor de aanlevering van deze grondstoffen hebben Nederland en Europa andere landen nodig en zijn ze kwetsbaar voor leveringsproblemen. In een circulaire economie is Nederland minder afhankelijk van andere landen. Producten die eerder werden vernietigd en verbrand, worden dan gebruikt om grondstoffen uit te halen. Daardoor hoeft Nederland deze grondstoffen niet uit het buitenland te halen.

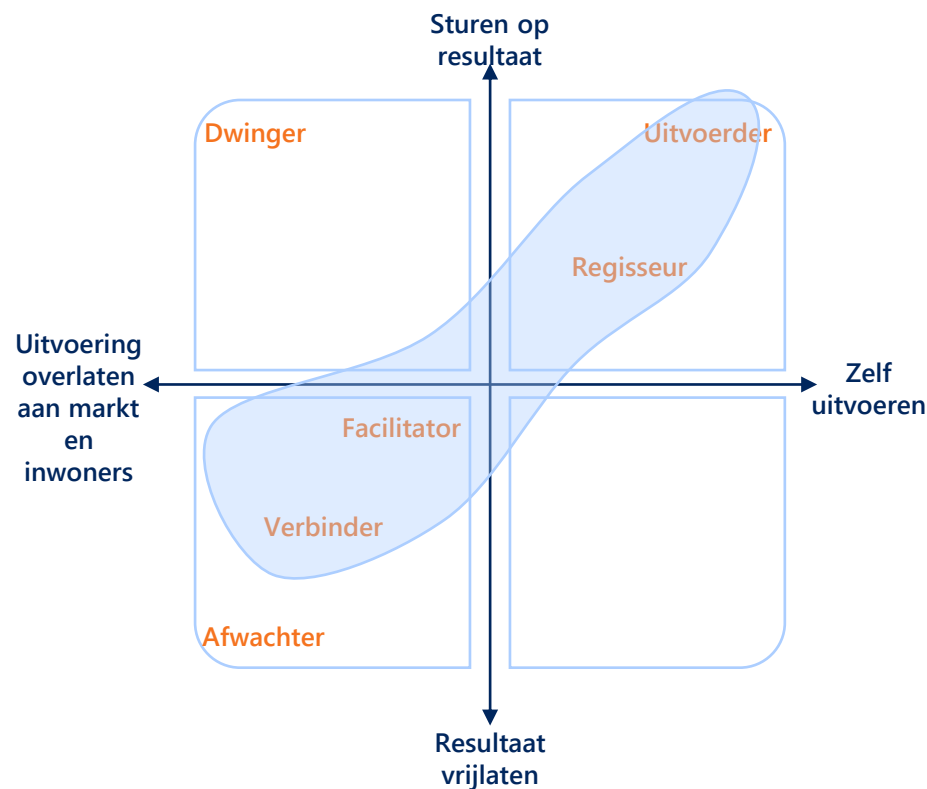
Verandering van werk en nieuwe verdienmodellen: De circulaire economie zorgt voor ander soort werk. Dat komt door nieuwe businessmodellen, zoals van deel- en leaseconcepten. Maar ook doordat meer producten gerepareerd, schoongemaakt of opgeknapt moeten worden. Het biedt kansen om sociale inclusiviteit te versterken: het bieden van werk aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Ruimte voor circulaire economie: het streven naar een circulaire economie betekent radicaal minder en efficiënter gebruik van grondstoffen. Daarvoor zijn belangrijke veranderingen nodig in de industrie, verwerking, consumptie en logistiek van materialen en goederen. Het is belangrijk om dit inzicht nu al mee te nemen in de planvorming rond locaties zoals bedrijventerreinen en havens om ervoor te zorgen dat deze locaties beschikbaar zijn en blijven voor circulaire activiteiten.

Samenwerking met de regio: De transitie naar een circulaire economie beperkt zich niet tot de gemeentegrenzen. Regio West-Brabant heeft een leerprogramma Circulaire Economie opgezet om kennis uit te wisselen en met elkaar te leren hoe we deze uitdaging verder kunnen brengen. Daarnaast is het belangrijk dat er nauw wordt samengewerkt met relevante stakeholders, zoals maatschappelijke organisaties, lokale bedrijven en de inwoners.

Circulaire bouw: circulariteit is belangrijk in de bouwsector, omdat deze sector verantwoordelijk is voor een groot gedeelte (40%) van de CO2 uitstoot. Daarnaast wordt een groot gedeelte van alle grondstoffen en beschikbare energie gebruikt in de bouw. Circulaire bouw kan veel impact maken.

Welke rol pakt de gemeente?

De definitie en uitvoering van de circulaire economie is nog volop in ontwikkeling. Daardoor wordt het concrete resultaat vaak nog meer vrijgelaten. De gemeentelijke rolneming concentreert zich daarom rondom facilitator en verbinder, maar kan per project verschillen. Een aantal voorbeelden van de gemeentelijke rolneming zijn:

• Inkoop voor eigen organisatie	Uitvoerder
• Gronduitgifte bedrijfskavels	Regisseur
• Circulair initiatief Grote Oogst	Facilitator
• Netwerk voor circulaire initiatieven	Verbinder

Wat heeft de gemeente al gedaan?

Oosterhout is al volop bezig met het vormgeven van de circulaire economie. Momenteel lopen er op verschillende terreinen initiatieven om dit verder ten uitvoering te brengen:

Routekaart Circulaire Economie: In 2023 is er een routekaart opgesteld hoe Oosterhout invulling kan geven aan de doelstellingen van de Rijksoverheid. De acties die voortkomen uit de routekaart Circulaire Economie zijn ook benoemd in deze routekaart.

Ondertekening Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven & Inkopen (MVOI): eind 2022 heeft de gemeente het manifest MVOI ondertekend, waarin partijen beloven door inkoop bij te dragen aan maatschappelijke doelen. Oosterhout heeft op basis van dit manifest een actieplan MVOI opgesteld. Dit raakt naast circulaire economie, ook de energietransitie en klimaatadaptatie.

Netwerk - Leerprogramma circulaire economie circulaire West Brabant: Vanuit de ambtelijke organisatie is er afstemming en kennisdeling met omliggende gemeenten over hoe er invulling gegeven kan worden aan het thema circulaire economie.

Duurzaam Oosterhout Week thema circulair: In oktober 2023 stond deze week in het teken van de circulaire economie. Inwoners konden een kijkje nemen op de milieustraat en goede voorbeelden stonden in de spotlight.

Grote Oogst – Vijf Eiken/Heihoef: Op dit bedrijventerrein wordt gekeken welke circulaire mogelijkheden er zijn en hoe de gemeente deze kan faciliteren. Voorbeelden van initiatieven die momenteel worden onderzocht zijn een biovergister en de Side Stream Innovation Valley waar (startende) bedrijven en onderwijs samenwerken aan het gebruik van reststromen (zoals het omzetten van aardappelschillen in bioplastics).

Start De Meerwaarde: Dit Circulair Ambachtsnetwerk legt een verbinding tussen inwoners en bedrijven om meer producten en materialen te recyclen en ambachtslijnen op te zetten. Hieronder vallen meerdere projecten zoals het inzamelen en hergebruiken van textiel, inzameling van her te gebruiken producten en het koppelen van reststromen.

Circulaire onderwijsgebouwen: Er zijn diverse onderwijslocaties gerealiseerd met circulaire, flexibele en modulaire lokalen (boxen). Deze lokalen kunnen worden verplaatst en worden ingezet op een andere onderwijslocatie.

Demontage sporthal Arkendonk: Bij de vernieuwbouw van sporthal Arkendonk is geïnventariseerd welke materialen uit de te slopen gebouwdelen hergebruikt kunnen worden in de vernieuwbouw. Daarnaast worden in de nieuwbouw circulaire toepassingen gebruikt.

Toepassing Milieu Kosten Indicator (MKI) bij wegenbouw: Bij de herinrichting van de Burgemeester Holtropaan voert de gemeente een pilot uit waarin kennis en ervaring wordt opgedaan met betrekking tot milieukosten.

Circulaire economie

Strategische doelen

- In 2050 is Oosterhout volledig circulair, wat betekent dat er geen afval is en het verwerken van materialen klimaatneutraal is.
- In 2035 wordt 65% van al ons afval gerecycled.

Doelen 2028

Consumptiegoederen

- Op weg naar gemiddeld 50 kg restafval per inwoner per jaar. (2030)
- De gemeente investeert in circulaire kennis en expertise van haar medewerkers.

Bouw

- Een maximale MPG-score 0,5 voor woningen en 0,85 voor kantoren (cf. bouwbesluit 2025).
- Op weg naar halveren van MKI-score voor GWW t.o.v. 2019 (cf. Rijksdoelstelling 2030).
- De gemeente investeert in circulaire kennis en expertise.

Bedrijven

- Twee bedrijventerreinen hebben een concreet plan om circulaire kansen te verzilveren (Grote Oogst aanpak).
- Bedrijven worden gestimuleerd & gefaciliteerd om circulair te ondernemen.

Inspanningen

Consumptiegoederen

- De gemeente zet een circulair ambachtsnetwerk 'De meerwaarde' op met als doel om partijen bij elkaar te brengen die met elkaar kunnen gaan samenwerken aan circulaire initiatieven. Zoals het project textielinzameling met lokaal hergebruik.
- Bij de milieustraat worden her te gebruiken goederen apart ingezameld.

Eigen organisatie

- Uitvoering van het MVOI actieplan, waarin acties staan m.b.t. circulair inkopen en gebruik van biobased materialen.
- De team- en opgaveleiders bekend maken met MVOI beleid, en investeren in kennis van inkopers van dit beleid en circulair inkopen.
- In 5 aankomende aanbestedingen geven we specifiek aandacht aan circulair inkopen, en formuleren we lessen wat wel en niet werkt.

Woningen & Utiliteitsbouw

- In projecten waar de gemeente bij betrokken is wordt gestuurd op lagere milieukosten van de bouwmaterialen (MPG)
- Borgen circulaire pilot woningbouw in prestatieafspraken met woningcorporaties.

GWW

- De kennis over MKI wordt versterkt, bijvoorbeeld door circulaire pilotprojecten zoals de Burgemeester Holtropaan.
- Bij de herziening van het LIOR worden circulaire ontwerpprincipes voor de inrichting van de openbare ruimte meegenomen.

Eigen vastgoed

- De gemeente investeert in circulaire kennis en expertise van haar medewerkers.
- Er worden 2 pilotprojecten gedaan met circulair bouwen in gemeentelijk vastgoed.

Bedrijven

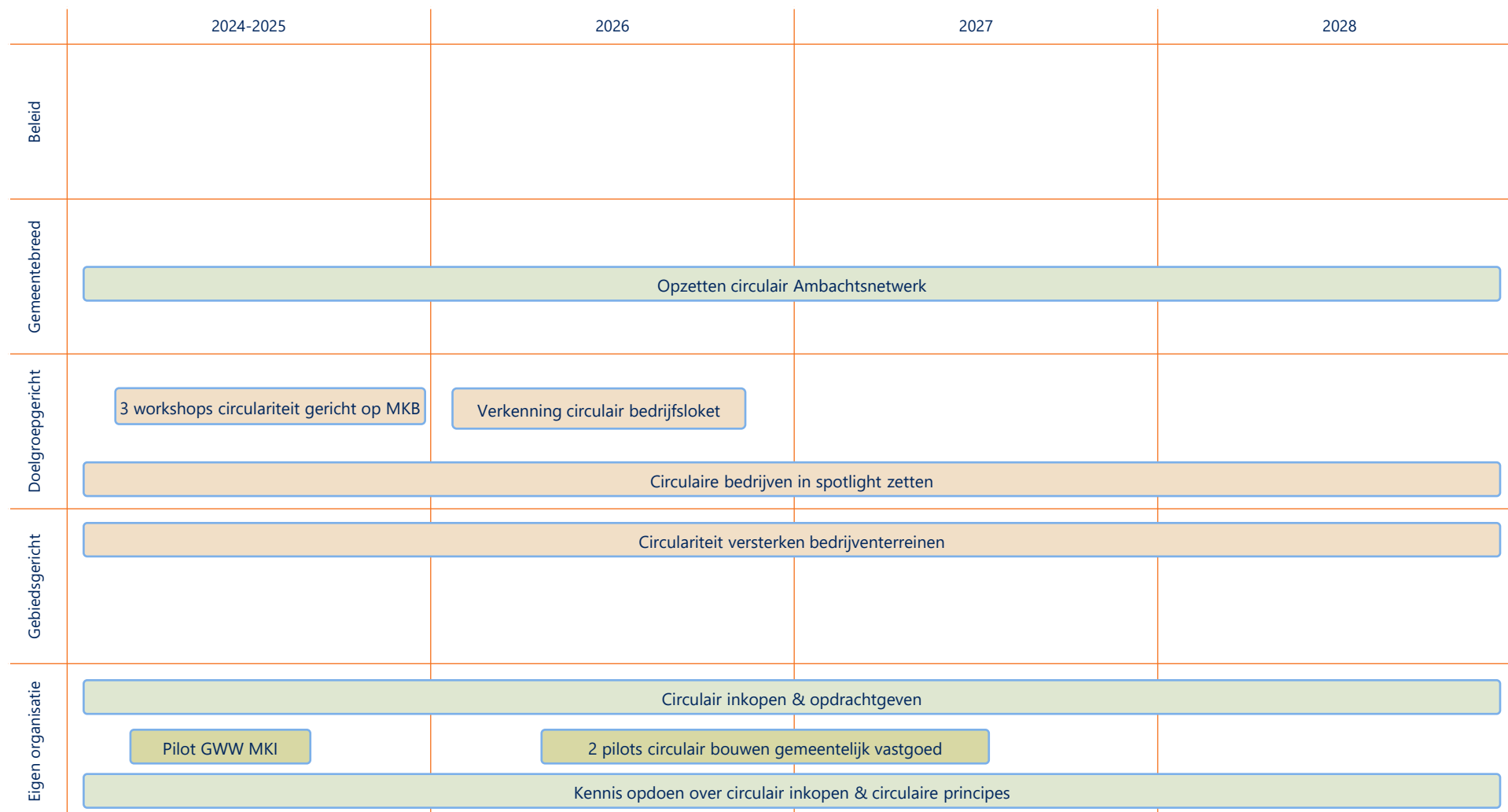
- Onderdeel van het project 'Grote Oogst Vijf Eiken/Heihoef' is het opzetten van 3 grote circulaire pilots bij bedrijven en het opzetten van workshops circulariteit voor ondernemers.
- Door een circulair bedrijfsloket worden bedrijven met circulaire initiatieven gestimuleerd & gefaciliteerd.
- De gemeente faciliteert tenminste één project om reststromen aan elkaar te koppelen zodat deze makkelijker hergebruikt kunnen worden, zoals de Side Stream Innovation Valley.
- Koplopers en circulaire ondernemers krijgen aandacht en een podium.

Legenda

Consumptiegoederen

Bedrijven

Bouw

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie

Wat is het?

Ons klimaat verandert. De gemiddelde temperatuurstijging in de afgelopen decennia, de droge hete zomers en de steeds vaker voorkomende extreme regenbuien, laten daar geen twijfel over bestaan. Deze klimaatverandering heeft gevolgen. Op grote schaal met bijvoorbeeld de zeespiegelstijging, maar ook dichterbij in onze eigen stad en dorpen. De hitte is slecht voor onze gezondheid en luchtkwaliteit, droogte zorgt voor beregeningsverboden en daarmee een lagere gewasopbrengst bij onze boeren. En extreme regenbuien kunnen leiden tot flinke economische en financiële schade.

Willen we onze stad leefbaar houden en voorkomen dat we in de toekomst meer en meer overlast gaan ervaren van de gevolgen van de klimaatverandering, moeten we ons aanpassen. Zowel in ons gedrag als het uiterlijk van onze stad. We noemen dit met een mooi woord 'klimaatadaptatie'.

Onderwerpen

De Routekaart maakt onderscheid tussen verschillende onderwerpen waar klimaatadaptatieve maatregelen getroffen moeten worden. We richten ons op de openbare ruimte, de gebouwde omgeving en de gemeentelijke organisatie zelf. Daarnaast richt de gemeente zich ook op het stimuleren van inwoners en bedrijven.

Sustainable Development Goals

Kaders

Nationale klimaatadaptatiestrategie (2016): De Nationale klimaatadaptatiestrategie (NAS) is de overkoepelende Nederlandse strategie op het gebied van klimaatadaptatie. In de NAS adaptatietool staan de gevolgen van klimaatverandering voor de verschillende sectoren in Nederland.

Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (2018): Het nationaal deltaprogramma helpt Nederland klimaatbestendig en waterrobuust te maken, met als einddoel 2050.

Kamerbrief Water en Bodem sturend (2022): Door water en bodem sturend te laten zijn in de ruimtelijke ordening, kunnen we in Nederland ook in de toekomst met een ander en grillig klimaat blijven leven, wonen en werken. In een veilige omgeving, met een gezonde bodem, en voldoende en schoon water.

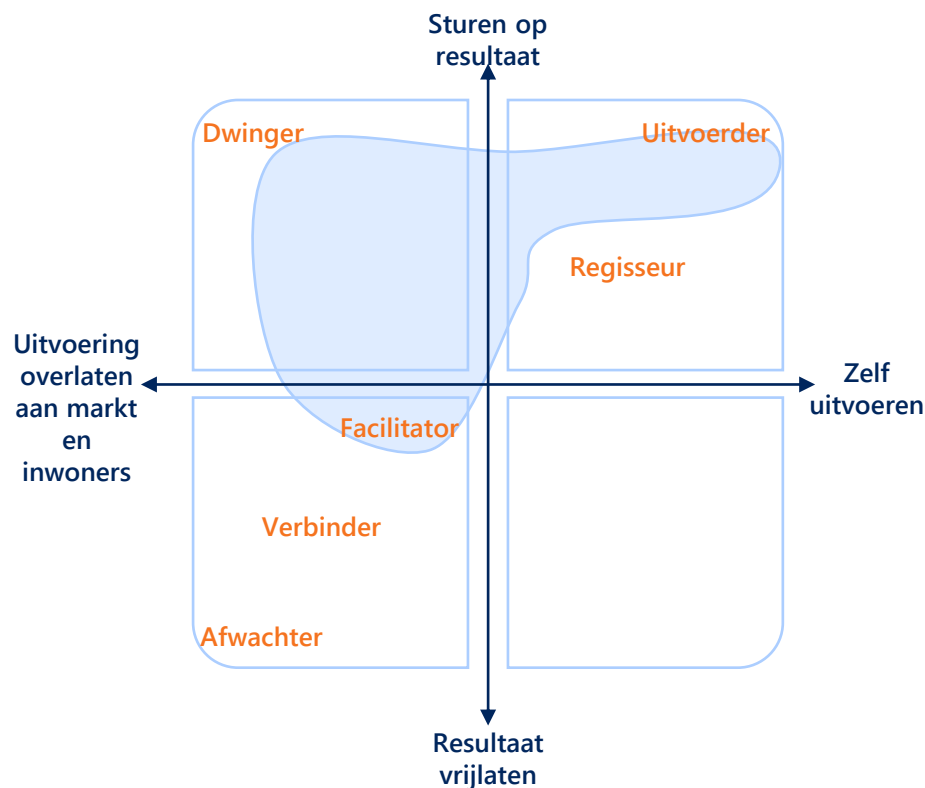
Context

Samenwerking met We4Climate: Klimaatadaptatieve maatregelen beperken zich niet tot gemeentegrenzen. Om die reden wordt er in regioverband samengewerkt, met gemeenten Altena, Drimmelen en Geertruidenberg en de waterschappen Rivierenland en Brabantse Delta.

Drukke in de ondergrond: In de Nederlandse bodem ligt circa 1,7 miljoen kilometer aan kabels en leidingen. De verzwaring van het elektriciteitsnet, het aanleggen van collectieve warmtenetten, en klimaatadaptatieve maatregelen zijn allemaal afhankelijk van de beschikbare ruimte in de ondergrond.

Onacceptabel restrisico: De gemeente Oosterhout werkt al hard aan een waterbestendige, koele en groene stad. Bijvoorbeeld door het rioolstelsel aan te passen en door meer ruimte voor groen en wateropvang in de openbare ruimte te creëren. Maar is het voldoende? Er is altijd een extreme regenbui denkbaar die de riolen niet meer aankunnen, hoe groot je de buizen ook maakt. De opgave klimaatadaptatie gaat over het risico van extremer wordend weer dat we niet acceptabel vinden.

Welke rol pakt de gemeente?

Een aantal voorbeelden van de gemeentelijke rolneming zijn:

- Inrichting openbare ruimte
 - Inwoners / Bedrijven
 - Regels & normering hemelwaterverordening
- Uitvoerder
Facilitator
Dwinger

Wat heeft de gemeente al gedaan?

- Vaststellen van de uitvoeringsstrategie Klimaatadaptatie 2024-2030.
- Vaststellen van de uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie 2024-2026.
- Vaststellen van het Programma Water en Riolering 2024-2030 en de Hemelwaterverordening 2023.
- Vaststellen van het beleidskader bomencompensatie 2023 en het beleidskader Blauw-Groen Structuurvisie 2023.
- We hebben in beeld laten brengen in hoeverre de gemeente Oosterhout voldoet aan de 3-30-300 regel. Dit wordt nog verder uitgewerkt.
- In de openbare ruimte zijn op meerdere plekken groene parkeerplaatsen aangelegd, wadi's aangelegd en is er meer ruimte gekomen voor groen.
- Middels het programma Oosterhout Bloeit zijn op meerdere plekken bloemenweides en geveltuinten aangelegd.
- Aanvraag voor financiële ondersteuning voor de realisatie van de waterader via impulsregeling klimaatadaptatie.
- Verschillende projecten om inwoners te stimuleren zoals: subsidieregeling voor klimaatvriendelijke tuinen in 2023, met 164 toegekende aanvragen, deelname aan het NK-Tegelwippen, inclusief een tegeltaxi service, uitdeelacties zoals de boomplantdag en gratis bloembollen op de DOW, pilot met de tuinklimaatcoach in Vrachelen Noord en project 'natuur in de wijk' ter bevordering van de (stads)ecologie.
- Op verschillende bedrijventerreinen is een omgevingsscan uitgevoerd om in kaart te brengen wat de huidige situatie van het terrein is. Aan de hand van deze scan zijn er op het bedrijventerrein Vijf Eiken/Heihoef al verschillende acties uitgevoerd.
- Subsidieregeling voor het ontwikkelen van groenblauwe schoolpleinen vanaf 2024.
- De versterking van de samenwerking met de regio (WE4Climate), met daarbij focus op kennisuitwisseling en samenwerking, met een Lokaal Hitteplan als eerste uitwerking die we samen op gaan pakken.
- Samenwerking met Thuisvester, de samenwerking is versterkt en nieuwe prestatieafspraken voor 2024 zijn gemaakt.

Klimaatadaptatie

Strategische doelen

- In 2050 is Oosterhout klimaatbestendig.
- Minimaal 5% van de verharding van het huidige areaal binnen de bebouwde kom wordt onthard t/m 2050.

Doelen 2028

- De gemeentelijke organisatie handelt gericht klimaatadaptief vanaf 2024.

Inspanningen

Openbare ruimte

- We brengen de situatie rondom te veel en te weinig water in kaart: zo voeren we verdiepende stresstesten uit voor wateroverlast, waarin riool en het verhard oppervlak worden meegenomen en brengen we de droogteproblematiek in kaart.
- Op basis van de landelijke maatlat voor een groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving stellen we lokale richtlijnen (lokale maatlat) op voor zowel nieuwbouw als bestaande bouw en integreren deze in onder andere de LIOR. De 3-30-300 regel is hier onderdeel van. Aan de hand van een labelsystematiek wordt per buurt inzichtelijk in hoeverre wordt voldaan aan de lokale maatlat en waar er nog extra opgaven liggen.
- Er wordt per buurt een verkenning klimaatmaatregelen uitgewerkt, met daarin een kaart met laagdrempelige, no-regret maatregelen en een kaart met ingrijpendere maatregelen.
- We grijpen renovatie en onderhoud van openbare ruimte aan om onze leefomgeving klimaatbestendig in te richten. De fysieke projecten worden meegenomen in het JOR, zodat hier middelen voor worden gereserveerd. Per project wordt gemonitord hoeveel vierkante meter wordt onthard.
- Er wordt een waterader aangelegd, voor de afvoer en aanvoer van water.

Maatschappelijk vastgoed

- In de routekaart maatschappelijk vastgoed wordt een methodiek ontwikkeld om bij (ver)nieuwbouw of renovatie rekening te houden met klimaatadaptieve maatregelen.
- Er wordt een subsidieregeling vastgesteld waarmee 2 scholen per jaar hun schoolplein kunnen vergroenen. Bovendien is het vergroenen van schoolpleinen ook opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan 2022-2042.

Gemeentelijke organisatie

- Kennissessies klimaatadaptatie voor collega's.
- We maken van duurzaamheid (waaronder klimaatadaptatie) een vast onderdeel in college- en raadsvoorstellen.
- Er wordt een monitoringssysteem ingericht voor klimaatadaptief Oosterhout.

Inwoners & bedrijven

- Alle inwoners, ondernemers en organisaties in Oosterhout zijn zich bewust van de risico's van klimaatverandering op de eigen leefomgeving in 2026.
- De inwoners, ondernemers en organisaties in Oosterhout hebben toegang tot kennis en middelen om klimaat adaptief te kunnen handelen vanaf 2024.

Inwoners

- We stimuleren en faciliteren inwoners om klimaatadaptieve maatregelen te nemen, onder andere door NK-Tegelwippen, tuinklimaatcoach en subsidies.
- Er wordt een lokaal hitteplan opgeleverd. Hiervoor gaan we samen met onder andere GGD en sociaal domein aan de slag. Het lokaal hitteplan is een aanvulling op het Nationaal Hiteplan en bevat afspraken over verantwoordelijkheden en maatregelen bij een periode van hitte.
- We maken prestatieafspraken met de woningcorporatie over het treffen van klimaatadaptieve maatregelen.

Bedrijven

- We voeren op Weststad en Vijf Eiken/Heihoef een omgevingsscan klimaatadaptatie uit. Op basis hiervan worden projecten geformuleerd (samen met een werkgroep van ondernemers) om de terreinen klimaatadaptief in te richten. Er ontwikkelt zich een meerjarenplan met klimaatadaptieve projecten op de terreinen. (Onderdeel van Grote Oogst aanpak)

Klimaatadaptatie

	2024-2025	2026	2027	2028
Beleid	Onderzoek ten aanzien van te veel en te weinig water			
	Lokale richtlijn op basis van landelijke Maatlat Klimaatadaptatie, o.a. aanpassing LIOR		Klimaatadaptatie vast onderdeel van ruimtelijke college- en raadsvoorstellen	
	Hemelwaterverordening		Monitoring / dashboard	
Gemeentebreed		Renovatie en onderhoud van openbare ruimte om onze leefomgeving klimaatbestendig in te richten		
Doelgroepgericht	Afspraken woningcorporatie			
	Stimuleren & faciliteren bewoners (& communicatie)			
	Vergroenen schoolpleinen			
Gebiedsgericht	Opstellen hitteplan en inrichten proces	Klimaat maatregelen per buurt		
	Omgevingsscan bedrijventerrein (+ uitvoering)			
	Aanleg waterader			
Eigen organisatie		Kennisessies voor collega's		

Eigen organisatie

De gemeente Oosterhout heeft duurzaamheid hoog op de agenda staan. De ambitie is om de CO₂ uitstoot van de eigen gemeentelijke organisatie terug te brengen, onder andere om het goede voorbeeld te geven aan inwoners en bedrijven. Dit is verankerd in het bestuursakkoord.

Eigen organisatie

Strategische doelen

- In 2050 is de gemeentelijke organisatie klimaatneutraal.
- In 2030 wordt er 55% minder CO₂ uitgestoten ten opzichte van 1990.
- In 2050 is de gemeentelijke organisatie volledig circulair.
- In 2050 is de gemeentelijke organisatie klimaatbestendig.

Doelen 2028

- De gemeentelijke organisatie beschikt over voldoende kennis en expertise om de transitie naar klimaatneutraal te maken.
- De gemeente investeert in kennis en expertise van haar medewerkers op het gebied van energietransitie, circulariteit en klimaatadaptatie.
- De gemeentelijke organisatie handelt gericht klimaatadaptief vanaf 2024.
- Terugbrengen van de CO₂-footprint van de eigen organisatie, in lijn met de strategische doelstellingen voor 2030.

Inspanningen

Gemeentelijke inkoop

- Het actieplan MVOI (maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen) wordt uitgevoerd.
- De gemeente koopt 100% hernieuwbare (Nederlandse) energie in.
- In 5 aankomende aanbestedingen geven we specifiek aandacht aan circulair inkopen, en formuleren we lessen wat wel en niet werkt.
- In projecten waar de gemeente bij betrokken is wordt gestuurd op lagere milieukosten van de bouwmaterialen (MPG).
- Inkopers worden geholpen om kennis op te doen op het gebied van circulair inkopen.

Gemeentelijk vastgoed

- Er is een routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed opgesteld. Minimaal 3 gebouwen worden verduurzaamd.
- In de routekaart maatschappelijk vastgoed wordt een methodiek ontwikkeld om bij (ver)nieuwbouw of renovatie rekening te houden met klimaatadaptieve maatregelen.
- Er is een duurzaam IHP opgesteld, er worden 4 scholen verduurzaamd.
- De gemeente investeert in circulaire kennis en expertise van haar medewerkers.
- Er worden 2 pilotprojecten gedaan met circulair bouwen in gemeentelijk vastgoed.

Vergroten kennis medewerkers

- Voor een goede uitvoering van het MVOI worden de team- en opgaveleiders bekend gemaakt met de principes hiervan.
- Er worden kennissessies georganiseerd voor collega's hoe zij klimaatadaptatie kunnen integreren in hun projecten/werkzaamheden.

Monitoring & Besluitvorming

- We maken van duurzaamheid (waaronder klimaatadaptatie) een vast onderdeel in college- en raadsvoorstellen.
- Er wordt een monitoringssysteem ingericht voor klimaatadaptief Oosterhout.
- Er is een CO₂-reductieplan 2022 – 2026 opgesteld, waarin de CO₂-uitstoot van de eigen organisatie in kaart is gebracht, samen met mogelijke maatregelen om deze te verminderen. Er wordt jaarlijks gecommuniceerd over de CO₂-uitstoot. Op die manier creëren we inzicht of de organisatie op koers ligt om de doelstellingen (55% reductie in 2030, klimaatneutraal in 2050) te behalen.

Mobiliteit

- De gemeente stimuleert duurzaam woon-werk verkeer voor haar medewerkers (o.a. deelmobiliteit, fiets, etc.)
- Elektrificeren van gemeentelijk wagenpark (inclusief huisvuil- en onderhoudswagens).

Benodigde middelen voor de realisatie van het programma

FTE vanuit programmaorganisatie voor realiseren routekaart (t/m 2028)

Circa 20 FTE nodig voor realisatie routekaart

In de tabel is een overzicht van het aantal FTE voor het coördineren en initiëren van activiteiten vanuit het programma, zoals in deze routekaart is uiteengezet. De inschatting is dat circa 20 FTE hiervoor nodig zal zijn; een aanzienlijke stijging in het aantal FTE in vergelijking met de huidige bezetting. Delen van de opgave zijn ook belegd binnen de lijnorganisatie (voorbeeld: gemeentelijk vastgoed, groenbeheer).

Ondanks de forse stijging, blijkt dat deze inschatting nog redelijk summier is. In opdracht van de Raad van Openbaar Bestuur is in 2024 een onderzoek gepubliceerd naar de kosten voor de klimaattransitie voor decentrale overheden. In dat onderzoek wordt geconcludeerd dat gemeenten 30 nieuwe of sterk geïntensiveerde taken hebben gekregen als gevolg van het klimaatakkoord. Voor het type gemeente als de gemeente Oosterhout, is de schatting dat 25 – 27 FTE nodig is voor de periode 2022-2030. (bron: AEF en Improven, 2024, Kostenonderzoek klimaat- en energiebeleid.)

	Huidig	Routekaart
Gebouwde omgeving	3,5	7-9
Energiesysteem	0	2
Bedrijven	1	1,5
Mobiliteit	0,75	1
Circulaire Economie	1	1
Klimaatadaptatie	1	2
Management/ bestuursadviseur	2	2
Eigen organisatie		0,5
Communicatie	2	1,5
Totaal FTE	Circa 11	Circa 20

Meerjarenbegroting routekaart programma duurzaamheid

Exclusief personele kosten

	2024	2025	2026	2027	2028
Energietransitie algemeen	€ 182.900	€ 182.900	€ 182.900	€ 182.900	€ 182.900
Energietransitie gebouwde omgeving	€ 156.000	€ 438.000	€ 438.000	€ 438.000	€ 438.000
Energietransitie bedrijven	€ 92.500	€ 185.000	€ 185.000	€ 185.000	€ 185.000
Energietransitie mobiliteit	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Energiesysteem	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000
Circulaire Economie	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Klimaatadaptatie	€ 150.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Soorten Management Plan		€ 200.000	€ 200.000		
Eigen organisatie	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
totaal	€ 846.400	€ 1.370.900	€ 1.370.900	€ 1.170.900	€ 1.170.900

Bijlagen

Voor elk thema is uitgewerkt wat *meer* of *minder* inzet dan het huidige ambitieniveau in de routekaart zou betekenen. Deze overzichten zijn te vinden in de bijlagen.

Energietransitie Gebouwde omgeving

Wat levert meer
inzet op?

- Alle inwoners hebben inzicht in toekomstig energiesysteem in hun buurt en kunnen daarnaar handelen.
- Structurele verlaging woonlasten groot deel huiseigenaren met geen/beperkte middelen en een woning met een slecht energielabel.

Wat betekent
meer inzet?

- Het opstellen en deels uitvoeren van wijkuitvoeringsplannen voor 5-10 wijken in Oosterhout in de komende 4 jaar.
- 600+ huiseigenaren met geen/beperkte middelen en een woning met een slecht energielabel geholpen met verduurzamen (basis op orde en minimaal één grote isolatiemaatregel) mbv SPUK-middelen + eigen middelen gemeente.

Realiseren van de
doelstellingen in de
routekaart

- 3.333 bestaande woningen gebouwd voor 2020 aardgasvrij-ready (minimaal geïsoleerd tot gemiddeld label B).
- 4 wijkuitvoeringsprogramma's opgesteld en/of in uitvoering.
- Op weg naar 55% CO₂-reductie in gemeentelijk vastgoed (doel 2030 t.o.v. 1990). Afhankelijk van investeringsbeslissing vastgoed.
- Circa 600 huiseigenaren met geen/beperkte middelen en een woning met een slecht energielabel geholpen met verduurzamen (basis op orde en minimaal één grote isolatiemaatregel) mbv SPUK-middelen.

Wat betekent
huidige inzet?

- Het opstellen en uitvoeren van 1 tot 2 wijkuitvoeringsprogramma's.
- Fors minder huishoudens met geen/beperkte middelen en een woning met een slecht energielabel geholpen met verduurzamen (SPUK-middelen isolatie 600 woningen niet volledig benut).
- Verduurzaming gemeentelijk vastgoed beperkt tot wettelijk minimum.
- Minder mogelijkheden om te bouwen aan langjarig verduurzamingsopgave en relatie met inwoners individueel of collectief – meer losse opdrachten aan marktpartijen.

Wat is het risico
van minder inzet?

- Wijken en inwoners zijn onvoldoende voorbereid op de energietransitie.
- Blijvend hoge energielasten voor woningeigenaren met geen/beperkte middelen. (deel SPUK-middelen terug naar Rijk)
- De (wettelijke) doelstellingen voor 55% CO₂-reductie in 2030 en klimaatneutraal in 2050 worden niet gehaald.

Energietransitie Energiesysteem

Wat levert meer
inzet op?

- Oosterhout wordt minder afhankelijk van externe partijen waardoor de doelen makkelijker gerealiseerd worden en belangen van inwoners en ondernemers beter geborgd worden. Hiertegenover staat ook een financieel risico door een andere rolname.

- Een actieve rol in de ontwikkeling en exploitatie van warmtenet(ten), door eigen (financiële) participatie.

Wat betekent
meer inzet?

Realiseren van de
doelstellingen in de
routekaart

- Op weg naar 192 MWh extra duurzame energieopwek in Oosterhout in 2030.
- Voor de 3-4 wijken met beoogd warmtenet ligt een (door inwoners en Thuisvester) gedragen plan inclusief afspraken over planning en handelingsperspectief voor inwoners voor de periode tot en met realisatie.
- Belangen Oosterhout in bovenlokale energiesystemen (Amernet, Delta Rijn corridor – aftakking waterstof, etc) worden gezien en meegenomen in besluiten.

Wat betekent
huidige inzet?

- Nieuw warmteprogramma en energievisie vastgesteld in 2026 respectievelijk 2025.
- Oosterhoutse belangen worden niet/onvoldoende meegenomen in besluitvorming bovenlokale energiesystemen.
- Voor 3 van de 4 wijken met beoogd warmtenet weten inwoners in 2027 nog niet wat er gaat gebeuren en wordt collectieve oplossing moeilijker.

Wat is het risico
van minder inzet?

- Kans op waterstofaansluiting voor procesindustrie geringer.
- Minder woningen zullen op (middellange) termijn op een warmtenet aangesloten kunnen worden, waardoor inwoners zelfstandig moeten verduurzamen. Risico is dat het hen niet lukt.
- Netcongestie verergert door gebrek aan alternatieve energiebronnen.

Energietransitie Bedrijven

Wat levert meer
inzet op?

- Bedrijven zijn optimaal in staat te verduurzamen en lopen voorop in de transitie naar de economie van de toekomst. Oosterhout heeft een koploperspositie in de regio.

Wat betekent
meer inzet?

- Een vergelijkbare Grote Oogst aanpak (geïnitieerd vanuit de gemeente i.p.v. de provincie) voor Statendam, Wijsterd en Everdenberg.
- Energiehubs, inclusief laadpleinen, op alle bedrijventerreinen.
- Actieve rol in het begeleiden van bedrijven naar een duurzame bedrijfsvoering, in de agrarische en recreatieve sector.

Realiseren van de
doelstellingen in de
routekaart

- Twee bedrijventerreinen hebben een concreet plan om energieverbruik te reduceren, hernieuwbaar op te wekken en uit te wisselen (inclusief verkenning naar energiehubs).
- Onderweg naar 160.000 PV panelen op bedrijfspanden in 2030.

Wat betekent
de huidige
inzet?

- Een Grote Oogst aanpak wordt slechts voor 1 bedrijventerrein (Vijf Eiken) opgepakt.

Wat is het risico
van minder inzet?

- Op bedrijventerreinen waar geen Grote Oogst-aanpak loopt, worden geen maatregelen genomen. Hierdoor raken bedrijven achterop, hebben ze geen toegang meer tot het energienet (congestie), verslechtert de concurrentiepositie van Oosterhout en komt de werkgelegenheid onder druk.

Energietransitie Mobiliteit

Wat levert meer
inzet op?

- De lucht in Oosterhout wordt schoner door minder uitstoot in het stadscentrum.
- Minder files en overlast van auto's in en rond de gemeente.

Wat betekent
meer inzet?

- Meer inzet komt neer op een mobiliteitstransitie. Een mobiliteitstransitie vereist naast stimulerende doelen ook sturende doelen:
 - Sturen op lager autogebruik van inwoners, werknemers en bezoekers
 - Sturen op lager autobezit inwoners
 - Sturen op autoluwheid van (delen van) de stad
 - Sturen op zero emissie-zones
 - Sturen op restrictieve werkgeversbenadering, die leidt tot minder woon-werkgerelateerde reisbewegingen

Realiseren van de
doelstellingen in de
routekaart

- Stimuleren van alternatieven voor de (vracht)autogebruik, bij voorkeur lopen en fietsen (Mobiliteitsvisie).
- Stimuleren van alternatieven voor autobezit (Mobiliteitsvisie).
- Stimuleren van elektrisch autogebruik en niet-fossiel autogebruik (Mobiliteitsvisie).
- Verschonen van goederenvervoer door modal shift naar water, spoor of buizen (Mobiliteitsvisie).
- Vanaf 2024 brengt de gemeente CO₂-uitstoot als gevolg van werkgebonden personenmobiliteit in kaart en stelt een plan op voor reducerende maatregelen (Het Rijk).

Wat betekent
minder inzet?

- Geen sturing en stimulering op verminderen, verschonen of veranderen van mobiliteit.

Wat is het risico
van minder inzet?

- Wanneer de laadinfrastructuur niet op orde is zal Oosterhout achterblijven in de mobiliteitstransitie.
- De uitstoot door mobiliteit neemt toe of blijft gelijk, waardoor (op termijn) de landelijke doelstelling niet wordt behaald en er aanvullende regelgeving vanuit het Rijk komt.

Circulaire economie

Wat levert meer inzet op?

- De organisatie is zich bewust van landelijke richtlijnen vanaf 2030 en is in staat om deze te implementeren.
- De gemeente ondersteunt bedrijven met een ecosysteem waardoor ze circulaire kansen kunnen verzilveren.
- Oosterhout heeft circulaire kansen voor vastgoed en infra in beeld en beschikt over de kennis om deze te verzilveren.

Wat betekent meer inzet?

- Circulariteit wordt geïntegreerd in de routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed, waardoor per project circulaire kansen inzichtelijk zijn.
- Actief stimuleren en faciliteren van marktpartijen in de bouwsector (bijv. door experimenteerruimte creëren en het wegnemen belemmeringen in regelgeving).
- Het Oosterhoutse bedrijfsleven is toonaangevend in de regio met betrekking tot circulair ondernemen.
- Alle team- en opgaveleiders krijgen een training over circulariteit, waardoor ze zelf circulaire kansen kunnen herkennen en verzilveren.

Realiseren van de doelstellingen in de routekaart

- In 2035 wordt 65% van al ons afval gerecycled.
- De gemeente investeert in circulaire kennis- en expertise van haar medewerkers.
- Op weg naar een maximale MPG-score 0,5 voor woningen en 0,7 voor kantoren (cf. bouwbesluit 2030).
- Op weg naar halveren van MKI-score voor GWW t.o.v. 2019 (cf. Rijksdoelstelling 2030).
- Twee bedrijventerreinen hebben een concreet plan om circulaire kansen te verzilveren (Grote Oogst aanpak).
- Bedrijven worden gestimuleerd & gefaciliteerd om circulair te ondernemen.

Wat betekent minder inzet?

- In aanbestedingen wordt geen aandacht meer besteed aan circulair inkopen.
- Er worden geen pilots voor circulair inkopen uitgevoerd en er is geen capaciteit/budget voor medewerkers om een training rondom circulaire economie te doen.
- Er worden geen pilotprojecten m.b.t. circulair bouwen uitgevoerd in het eigen vastgoed en projecten in de openbare ruimte.
- Het circulair ambachtsnetwerk wordt stopgezet.

Wat is het risico van minder inzet?

- De gemeente komt de afspraken uit het ondertekende MVOI manifest niet na, en voldoet niet aan landelijke richtlijnen op het gebied van circulariteit.
- Organisatie vergaart onvoldoende kennis om de (wettelijke) eisen met betrekking tot circulair inkopen en circulair bouwen die van kracht worden vanaf 2030 uit te voeren.
- Oosterhoutse bedrijven worden niet ondersteund in het behalen van de (wettelijke) doelstellingen rondom circulaire economie, waardoor ze hun concurrentiepositie verliezen en de werkgelegenheid daalt.

Klimaatadaptatie

Wat levert meer inzet op?

- Risico op wateroverlast, droogteproblematiek en hittestress wordt geminimaliseerd.

- De gemeente is sturend in het ontharden van tuinen van inwoners.
- Inwoners, ondernemers en organisaties kunnen we nog beter ondersteunen bij bewustwording en klimaatadaptieve maatregelen. Er is meer aandacht voor communicatie (en hiermee mogelijk meer begrip voor wat de gemeente doet).
- Sneller een lokale uitwerking van de landelijke maatlat. Dit betekent dat bij nieuwe ontwikkelingen al eerder een normenkader klaarligt om klimaatadaptief te bouwen/ontwikkelen.
- Meer inzet op samenwerking tussen verschillende organisaties, zoals GGD en Brabant (o.a. voor waterbesparing en hittestress).
- Het opzetten van een monitoringssysteem, waarmee we de effecten van de genomen maatregelen (en dus het vastgestelde beleid) beter kunnen meten en hiermee desinvesteringen eerder kunnen zien.

Wat betekent meer inzet?

Realiseren van de doelstellingen in de routekaart

- De gemeentelijke organisatie handelt gericht klimaatadaptief vanaf 2024.
- Alle inwoners, ondernemers en organisaties in Oosterhout zijn zich bewust van de risico's van klimaatverandering op de eigen leefomgeving in 2026.
- De inwoners, ondernemers en organisaties in Oosterhout hebben toegang tot kennis en middelen om klimaatadaptief te kunnen handelen vanaf 2024.

Wat betekent huidige inzet?

- Minder stimulering en activiteiten gericht op inwoners, ondernemers en organisaties om klimaatadaptieve maatregelen te nemen.
- Er worden geen lokale richtlijnen opgesteld op basis van de Landelijke Maatlat. De 3 – 30 – 300 maatregel wordt niet geïmplementeerd.
- Er wordt per buurt geen verkenning met maatregelen opgesteld.

Wat is het risico van minder inzet?

- Het risico op wateroverlast en droogteproblematiek is onvoldoende in kaart. Daardoor kunnen er geen maatregelen genomen worden en loopt Oosterhout een risico tijdens hevige regenval en droogte.
- Klimaatadaptatie wordt niet volledig geïntegreerd in de lokale regelgeving, waardoor er onvoldoende aandacht is voor klimaatadaptie in (nieuwe) ontwikkelingen.

Eigen organisatie

Wat levert meer inzet op?

- De gemeente is koploper en toont door haar certificering het belang van duurzaamheid aan.
- Door als gemeente standaard duurzaam in te kopen stimuleren we leveranciers om steeds meer duurzame producten te ontwikkelen, produceren en leveren.

Wat betekent meer inzet?

- De gemeente kan haar voorbeeldrol versterken door te certificeren (bijv. via de CO₂ prestatieladdermethodiek).
- Duurzaam inkopen wordt de standaard bij alle aanbestedingstrajecten.

Realiseren van de doelstellingen in de routekaart

- De gemeentelijke organisatie beschikt over voldoende kennis en expertise om de transitie naar klimaatneutraal te maken.
- De gemeente investeert in circulaire kennis en expertise van haar medewerkers.
- De gemeentelijke organisatie handelt gericht klimaatadaptief vanaf 2024.
- Terugbrengen van de CO₂-footprint van de eigen organisatie, in lijn met de strategische doelstellingen voor 2030.

Wat betekent huidige inzet?

- De CO₂ voetafdruk van de organisatie wordt niet gemonitord. Voor het monitoren van de maatregelen om CO₂ uitstoot te reduceren is extra capaciteit nodig.
- De gemeente investeert niet actief in kennis en expertise van de medewerkers op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie en circulariteit.

Wat is het risico van minder inzet?

- De gemeente is niet geloofwaardig wanneer zij van inwoners, ondernemers en organisaties vraagt om te verduurzamen, maar zij zelf een (beperkte) voorbeeldfunctie vervullen.
- De eigen organisatie voldoet niet aan de wettelijke eisen om CO₂ te reduceren.